

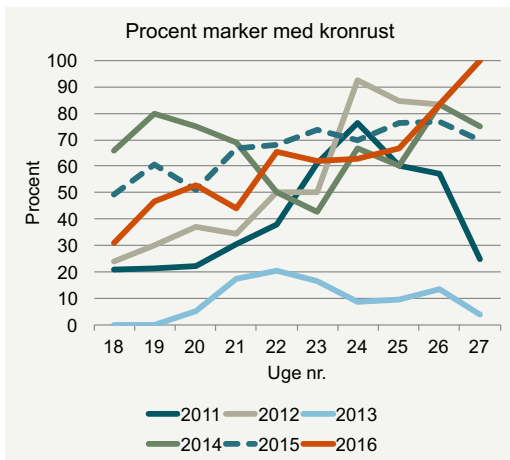
TABEL 11. Sygdomsbekæmpelse i alm. rajgræs. (J17, J20)

Alm. rajgræs	Stadie	Pct. dækning med			Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Netto-merudb., kr. pr. ha	Pct. dækning med			Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Netto-merudb., kr. pr. ha
		blad-plet	mel-dug	kron-rust			blad-plet	mel-dug	kron-rust		
<i>2016. 2 forsøg</i>		<i>forsøg 001</i>				<i>forsøg 002</i>					
1. Ubehandlet	-	0	0	1	1.356	-	0	0	0,01	1.875	-
2. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro ¹⁾	45-51	0	0	1	210	1.230	0	0	0	183	1.028
3. 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro	45-51 69	0	0	28	311	1.905	0	0	0	141	630
4. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro	45-51 69	0	0	2	317	1.680	0	0	0	187	705
5. 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69	0	0	14	252	1.410	0	0	0	122	435
6. 0,375 l Bell 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69 + 14 dg.	0	0	18	206	833	0	0	0	186	683
<i>LSD 1-6</i>					<i>134</i>					<i>124</i>	
<i>2013-2016. 8 forsøg</i>		<i>2013-2016. 8 forsøg</i>				<i>2012-2016. 12 forsøg</i>					
1. Ubehandlet	-	2	1	10	1.798	-	2	2	8	1.853	-
2. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro ¹⁾	45-51	0,5	0,4	0,9	270	1.740	2	1	0,7	207	1.283
3. 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro	45-51 69	0,4	0,5	5	304	1.928	1	0,6	3	238	1.448
4. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro	45-51 69	0,6	0,5	0,8	358	2.108	1	0,7	0,6	291	1.643
5. 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69	0,5	0,6	3	293	1.808	1	0,8	2	188	1.043
6. 0,375 l Bell 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69 + 14 dg.	0,7	0,6	3	315	1.778	-	-	-	-	-
<i>LSD 1-6</i>					<i>88</i>					<i>82</i>	
<i>LSD 2-5</i>										<i>56</i>	

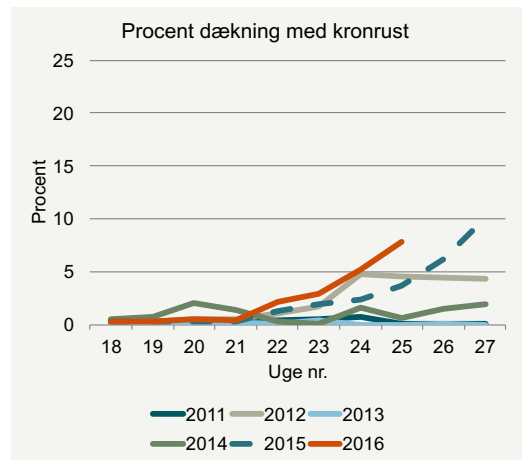
¹⁾ Fra 2015 er Comet Pro anvendt i stedet for Comet, men indholdet af aktivstof er uændret.

der kørt to gange med kvart normaldosering af Bell og Comet Pro, og i forsøgsled 4 er der kørt to gange med halv normaldosering i henholdsvis vækststadie 45 til 51 og i vækststadie 69. I forsøgsled 6 er der i årene 2013-

2016 yderligere behandlet 14 dage efter vækststadie 69, omkring 1. juli. Denne sene behandling har ikke i nogen af årene øget merudbytterne signifikant. Der har ikke været betaling for de meget sene behandlinger i forsø-

FIGUR 2. Udviklingen af kronrust, procent ubehandlede marker med forekomst, i planteavls- og frøkonsulenternes registreringsnet i alm. rajgræs.

FIGUR 3. Udviklingen af kronrust, procent dækning i ubehandlede i planteavls- og frøkonsulenternes registreringsnet i alm. rajgræs.

gene. Baggrunden kan være, at der ikke er konstateret tabsgivende angreb af sortrust de to år.

Delt vækstregulering i alm. rajgræs

I 2016 er der i samarbejde med DLF fortsat en forsøgs-serie for at belyse økonomien ved forskellige strategier af vækstregulering i alm. rajgræs. Der er anlagt to forsøg, et i sorten Mathilde, der er en tetraploid fodertype, og et i sorten Toddington, der er en ret sildig diploid fodertype. Kun forsøget i Mathilde har givet brugbare resultater. Forsøget er gødet med 167 kg kvælstof pr. ha. I år er der tilsat additiv til vækstreguleringsmidlet i alle behandlinger. Resultaterne fremgår af Tabelbilaget, tabel J18.

Resultaterne fra det ene forsøg i 2016 understøtter tidligere års resultater, at alm. rajgræs skal vækstreguleres. I alle forsøgsled i årets forsøg er der opnået signifikante merudbytter for vækstregulering. I 2016 er der ikke opnået sikre merudbytter i sorten Mathilde for en delt strategi. Det svarer ikke i til resultaterne i 2015. Hvorvidt denne forskel skyldes de tørre vækstforhold i 2016 kan ikke afvises ud fra forsøget. Resultaterne viser i lighed med tidligere år, at en sen vækstregulering i vækststadiet 57 ikke er hensigtsmæssig. Alm. rajgræs skal vækstreguleres i vækststadiet 47 til 50 (begyndende skridning) ved en engangstilførsel suppleret med en behandling

i vækststadiet 31 til 33 (begyndende strækning), hvis vækstreguleringen deles. I årets forsøg er der ikke opnået merudbytter ved at øge doseringen udover 0,8 liter Moddus M pr. ha, uanset om tildelingen deles. Der er i 2016 i lighed med tidligere år ikke opnået merudbytter ved en vækstregulering efter begyndende skridning.

I 2016 er videreført en forsøgs-serie for at belyse vækstreguleringsstrategierne i typesorter af alm. rajgræs. Der er udført fire forsøg i fire sorter. Alle forsøg er gødet til 170 kg kvælstof pr. ha og holdt fri for ukrudt, sygdomme og skadedyr. Resultaterne fremgår af tabel 12. Resultaterne er opdelt, så fodertyper og plænetyperne er vises særskilt.

Der er også i 2016 markant forskel på merudbytterne, afhængigt af sorten. Sorten Mathilde er i årets forsøg høstet sent. Det kan have påvirket merudbytterne på grund af dryssespild, specielt i de forsøgsled, der er vækstreguleret med de højeste doseringer grundet dryssespild. Det bør indgå i vurderingen af resultaterne. Temprano, der er en diploid tidlig type, giver de højeste merudbytter uanset behandling. I forsøgsled 5, 6 og 7 er afprøvet en meget tidlig vækstregulering med Moddus Start midt i april, fulgt op med Moddus M i vækststadiet 47 til 50 i forskellige doseringer. Den tidlige vækstregulering giver ikke merudbytter, som er forskellige fra de merudbytter,

TABEL 12. Vækstregulering i alm. rajgræs, typesorter. (J19)

Alm. rajgræs	Stadie	Kar. ¹⁾ for lejesæd, høst	Afgrødehøjde ²⁾ , cm 15/6	Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Nettomerudb., kr. pr. ha	Kar. ¹⁾ for lejesæd, høst	Afgrødehøjde ²⁾ , cm 15/6	Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Nettomerudb., kr. pr. ha	Kar. ¹⁾ for lejesæd, høst	Afgrødehøjde ²⁾ , cm 15/6	Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Nettomerudb., kr. pr. ha
<i>2016. 4 forsøg</i>		<i>2 forsøg diploide</i>				<i>2 forsøg tetraploide</i>				<i>2015-2016. 7 forsøg</i>			
1. Ubehandlet	-	9	40	1.356	-	8	38	1.708	-	9	40	1.659	-
2. 0,8 l Moddus M	47-50	6	53	287	1.763	8	50	186	1.005	8	50	152	773
3. 1,2 l Moddus M	47-50	5	55	263	1.418	8	53	127	233	8	51	132	420
4. 0,8 l Moddus Start	47-50	6	48	151	653	8	50	256	1.440	8	48	140	585
5. 0,4 l Moddus Start	15. april	7	52	382	2.363	8	50	141	548	8	48	176	840
6. 0,6 l Moddus Start	15. april	6	47	436	2.580	8	53	178	645	8	48	235	1103
7. 0,4 l Moddus Start	15. april	5	52	242	1.148	7	57	181	690	8	51	183	735
8. 0,8 l Moddus Start	30-33	4	55	334	1.635	7	56	329	1.590	7	53	237	945
9. 0,8 l Moddus M	30-33	4	58	387	2.130	8	52	334	1.733	6	55	291	-
10. 0,4 l Moddus Start	30-33	6	48	510	3.158	7	53	158	210	8	49	201	780
0,8 l Moddus M	47-50												
LSD				ns				ns				129	

¹⁾ Skala 0-10, hvor 0 = ingen lejesæd, og 10 = helt i leje.

²⁾ Aktuel højde i marken. Ikke udstrakt plante.

Grundbehandling:

167 kg N pr. ha ved vækststart.

0,5 liter Bell pr. ha stadiet 47-50.

0,5 liter Bell + 0,1 liter Comet pr. ha ved begyndende blomstring.

der er opnået ved samme dosering, når der er vækstreguleret første gang ved begyndende strækning. I årets forsøg er der en tendens til et lidt højere merudbytte ved en deling af vækstreguleringen i forhold til en engangstilførsel omkring skridning. Denne tendens er dog ikke signifikant.

I forsøgsled 9 og 11 indgår Medax Top og i forsøgsled 12 det nye middel Medax Max. I forsøgsled 12, hvor begge midler indgår, er opnået det højeste merudbytte af alle behandlinger i sorten Temprano. I 2016 er der tilsat ammoniumsulfat til Medax Top. Medax-produkterne er kun afprøvet i en splitstrategi. De burde også afprøves ved en enkelt behandling omkring skridning for at afdække deres fulde potentiale i forhold til andre produkter.